

POLSCY NOBLIŚCI

NAGRODA NOBLA

❖ Wyróżnienie przyznawane za wybitne osiągnięcia naukowe, literackie. Ustanowiona przez Alfreda Nobla, jako jego ostatnia wola.

KIM BYŁ ALFRED NOBEL?

❖ Urodził się 21 października 1833 roku w Sztokholmie. Przemysłowiec, szwedzki naukowiec, **wynalazca dynamitu**, fundator nagrody Nobla.

❖ Wspólnie z ojcem wykonywał eksperymenty w celu udoskonalenia nitrogliceryny i uczynienia jej komercyjnie i technicznie użytecznym materiałem wybuchowym.

An ornate, symmetrical decorative frame in a light gray color, set against a dark navy blue background. The frame features intricate scrollwork, floral motifs, and a central crest-like element at the top. It encloses the text in the center of the image.

**MARIA WIESŁAWA ANNA
SZYMBORSKA**

ŻYCIORYS

Niezwykła kobieta o ponadprzeciętnej wrażliwości i charyzmie.

Wielka polska poetka nagrodzona nagrodą Nobla, opiekunka pisarzy i poetów oraz propagatorka specyficznego humoru literackiego.

-
-
- ❖ Maria Wisława Anna Szymborska urodziła się na Prowencie, nad Jeziorem Kórnickim w Poznańskim.
 - ❖ Była drugą córką Wincentego Szymborskiego.
 - ❖ Wisława Szymborska uczęszczała do szkoły podstawowej w Krakowie a następnie do Gimnazjum Sióstr Urszulanek.
 - ❖ Po wybuchu II wojny światowej kontynuowała naukę na tajnych kompletach, a od roku 1943 zaczęła pracować jako urzędniczka na kolei, by uniknąć wywiezienia na roboty do Rzeszy.

❖ Podjęła studia polonistyczne na Uniwersytecie Jagiellońskim, by następnie przenieść się na socjologię. Studiów jednak nie ukończyła ze względu na trudną sytuację materialną.

❖ W pierwszych latach istnienia Studium Literacko-Artystycznego, odbywającego się na UJ, prowadziła na nim warsztaty poetyckie.

-
- ❖ Pierwszy tom poetycki "Dlatego żyjemy" poetka wydała w 1952 i w tym samym roku została członkiem [Związku Literatów Polskich](#).
- ❖ W latach 1953-1966 Szymborska kierowała działem poezji w "Życiu Literackim", pisała felietony "Lektury nadobowiązkowe" (1967–1981), które później publikowała też w innych periodykach.
- ❖ Od 1983 roku współpracowała z ["Tygodnikiem Powszechnym"](#), wkrótce również z mówionym "NaGłosem". Od 1988 roku była członkiem Pen Clubu, a od 2001 – członkiem honorowym Amerykańskiej Akademii Sztuki i Literatury.

Wiersze poetki:

- ❖ Nic dwa razy
- ❖ Sto pociech
- ❖ Kot w pustym mieszkaniu
- ❖ Obmyślam świat
- ❖ Atlantyda
- ❖ Dwie małpy Bruegla
- ❖ Cebula

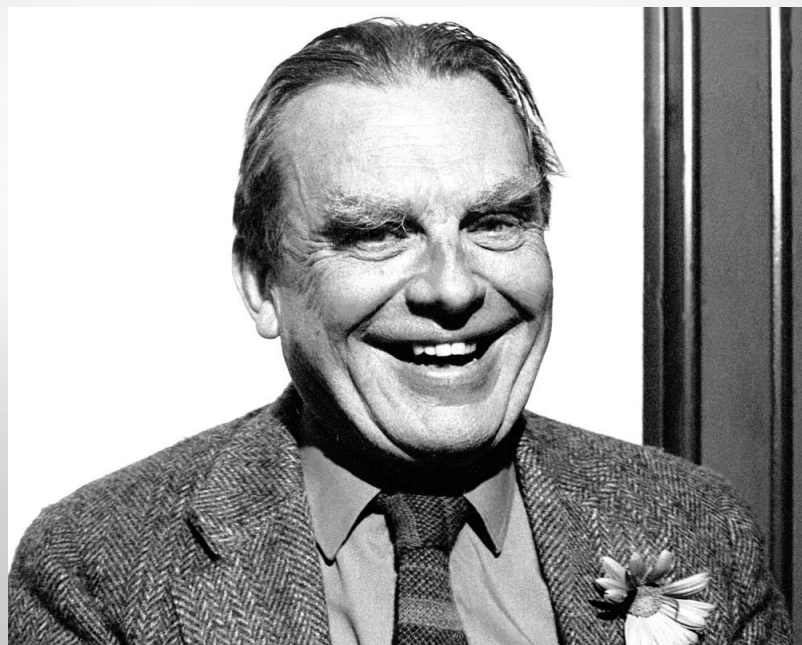

CZESŁAW MIŁOSZ

Polski Noblista

ŻYCIORYS

❖ ur. 30 czerwca 1911 w Szetejniach, zm. 14 sierpnia 2004 w Krakowie– **polski poeta, prozaik, eseista, historyk literatury, tłumacz, dyplomata**; w latach 1951–1993 na emigracji, do 1960 we Francji, następnie w Stanach Zjednoczonych; w Polsce do 1980 obłożony cenzurą; laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury (1980); profesor Uniwersytetu Kalifornijskiego w Berkeley i Uniwersytetu Harvarda; pochowany w Krypcie Zasłużonych na Skałce.

OSIĄGNIĘCIA POETYCKIE

- ❖ Przed II wojną światową Miłosz był poetą katastroficznym.
- ❖ Po wojnie jego poezja stała się bardziej intelektualna; wiązała się z ambicjami odbudowania trwałych wartości europejskiej kultury, sumienia i wiary.
- ❖ Literaturę pojmował wówczas jako drogę do ocalenia po klęsce poczucia człowieczeństwa. W latach 70. zaczęła w niej dominować tematyka religijna i kontemplacyjna. Jego książki zostały przetłumaczone na 44 języki.

PSEUDONIMY MIŁOSZA

❖ Naliczono 28 pseudonimów i inicjałów, którymi Miłosz sygnował swoje dzieła: A.L.-wicz, Adrian Zieliński, Aron Pirmas, B.B. Kózka, Bogusław Grodek z Londynu, C.M., czmi, CZMI, czmił, Dr. Adrian Zieliński, Edward Żuliński, J.M., Jan, Jan M. Nowak, Jan Syruć, K., Ks. J. Robak, L. (m), m., M.C., M.K., milcz, N., n.m., Stefan Kunce, Zygmunt Kornaga, Żagarysta.

UTWORY CZESŁAWA MIŁOSZA

- ❖ Tomy poetyckie: poemat o czasie zastygłym-1933 r.
- ❖ Trzy zimy-1936 r.
- ❖ Wiersze-1940 r.
- ❖ Ocalenie-1945 r.
- ❖ Traktat poetycki-1957 r.
- ❖ Gucio zaczarowany-1965 r.

Henryk Sienkiewicz

ŻYCIORYS

- ❖ **Henryk** ur. 5 maja 1846 r w Woli Okrzejskiej, zm. 15 listopada w 1916 r w Vevey.
- ❖ Polski **nowelista, powieściopisarz i publicysta**,
- ❖ Laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1905 r za całokształt twórczości, jeden z najpopularniejszych polskich pisarzy przełomu XIX i XX w.

❖ Pod wpływem podróży do Stanów Zjednoczonych napisał kilka utworów: [Komedia z pomyłek](#) , [Przez stepy](#) , [Za chlebem](#) , [W krainie złota](#) , [Latarnik](#) , [Wspomnienie z Maripozy](#) , [Sachem](#) .

❖ Powieści: Trylogia

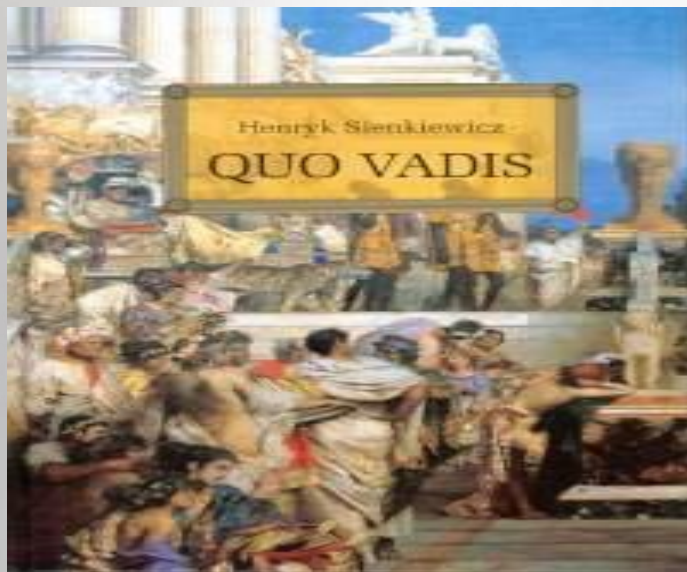
➤ Ogniem i mieczem

➤ Potop

➤ Pan Wołodyjowski

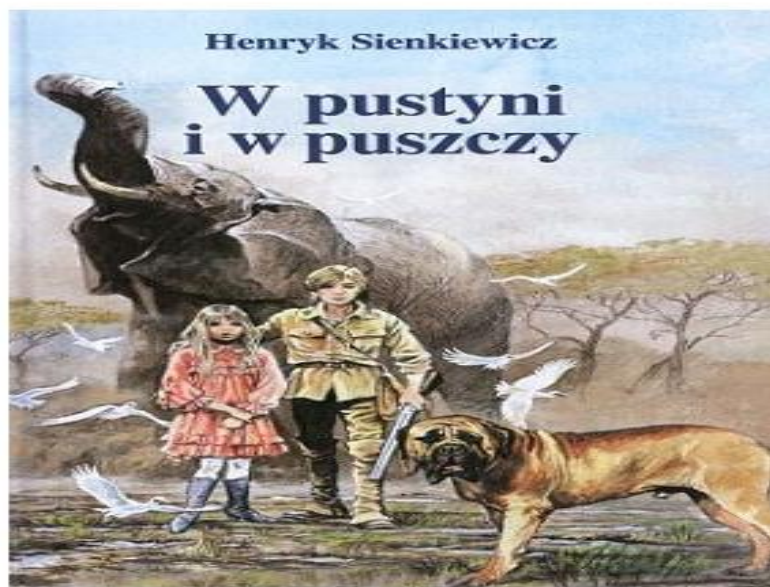
QUO VADIS

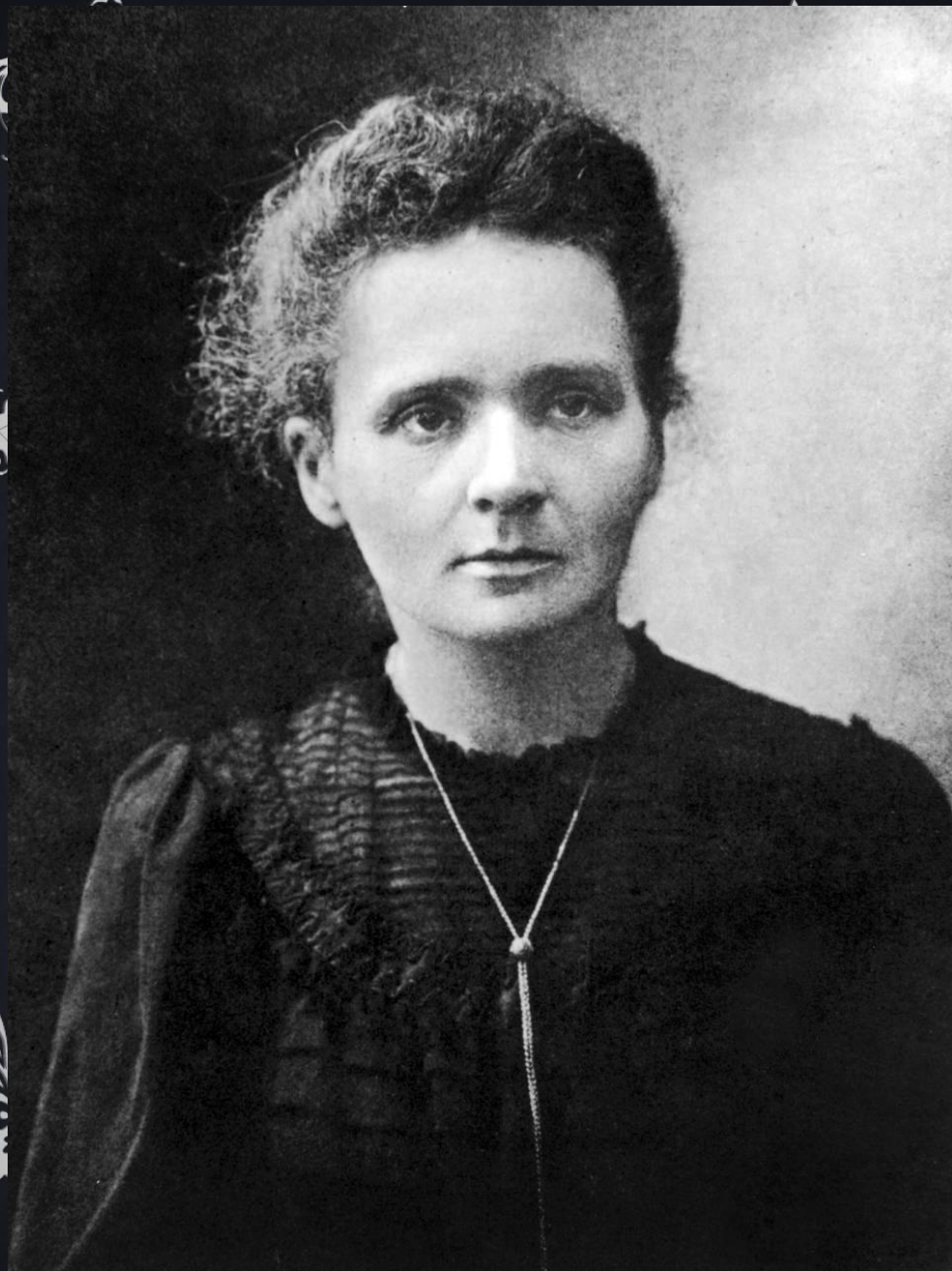
KRZYŻACY

W PUSTYNI I W PUSZCZY

MARIA SKŁODOWSKA
CURIE

INFORMACJE

Maria Skłodowska Curie urodziła się w 1867r. W 1883 roku skończyła III Żeńskie Gimnazjum Rządowe z medalem. Znała pięć języków (polski, rosyjski, niemiecki, angielski i francuski). Miała troje dzieci i jedna z nich- Ève została sławną pisarką i pianistką.

OSIĄGNIĘCIA

Dostała dwie nagrody Nobla – w 1903 z fizyki i 1911 z chemii.

Dostała także Order Legii Honorowej – Najwyższe odznaczenie nadawane przez państwo Francuskie .

O PIERWIASTKACH

- ❖ W ciągu swojego życia odkryła dwa radioaktywne pierwiastki- Rad (od radius czyli promień) i Polon (od Polonia czyli Polska). Pierwiastki te zostały wykorzystane do np. bomby atomowej.
- ❖ Są umieszczone w układzie okresowym pierwiastków.

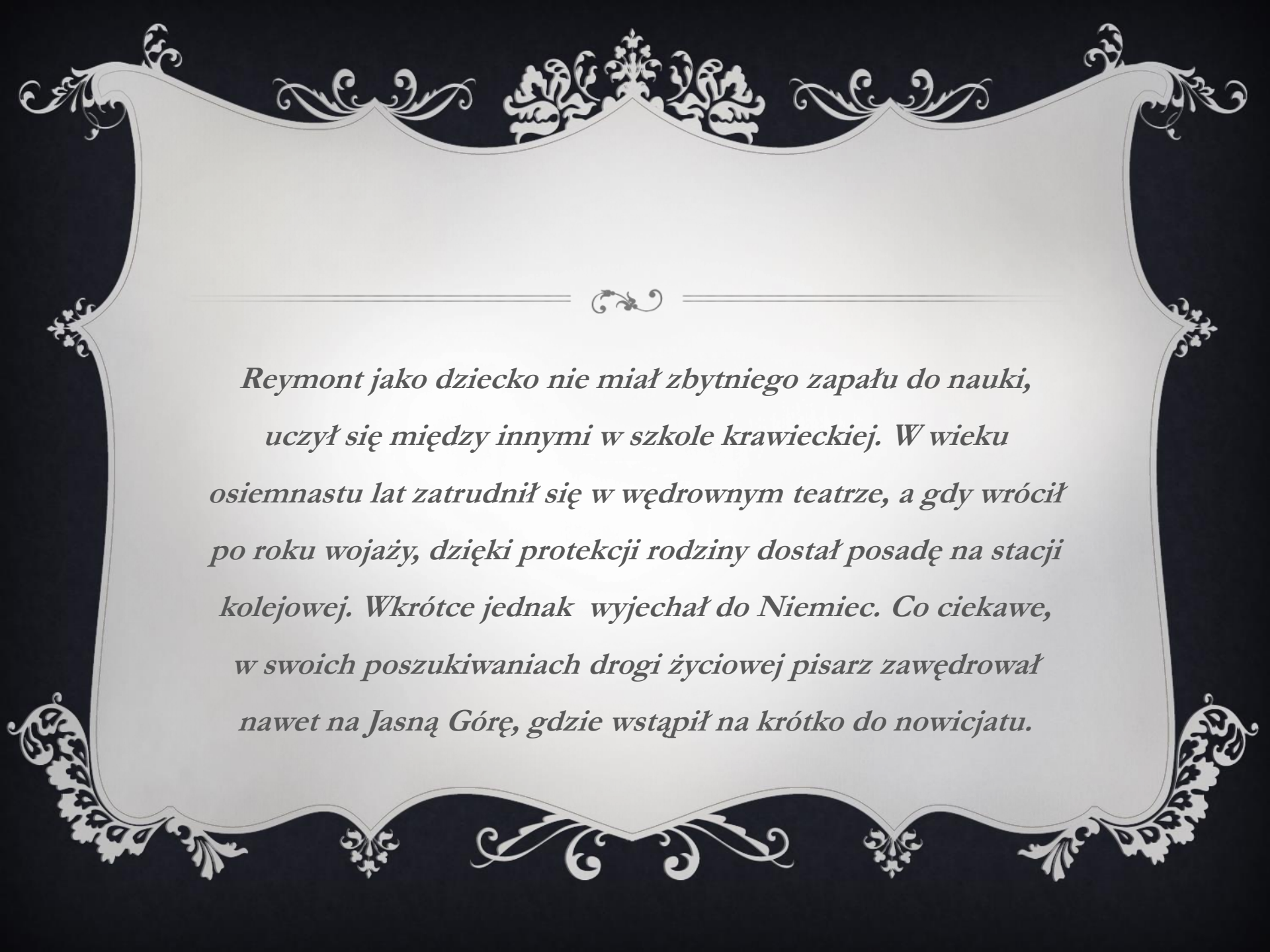
Maria Skłodowska-Curie Dostała także Order Legii Honorowej-
Najwyższe odznaczenie nadawane przez państwo francuskie.

GRUPA																		
1 IA																	18 0	
H 1 Wodór																	He 2 Hel	
2 IIA																		
Li 3 Lit	Be 4 Beryl																	
Na 11 Sód	Mg 12 Magnez																	
3 IIB	4 IVB	5 VB	6 VIB	7 VIIB	8 VIIIB	9 VIIIB	10 VIIIB	11 IB	12 IIB	13 IIIB	14 IVA	15 VA	16 VIA	17 VIIB	18 0			
K 19 Potas	Ca 20 Wapń	Sc 21 Skand	Ti 22 Tytan	V 23 Wanad	Cr 24 Chrom	Mn 25 Mangan	Fe 26 Żelazo	Co 27 Kobalt	Ni 28 Nikiel	Cu 29 Miedź	Zn 30 Cynk	Ga 31 Gal	Ge 32 German	As 33 Arsen	Se 34 Selen	Br 35 Brom	Kr 36 Krypton	
Rb 37 Rubid	Sr 38 Stront	Y 39 Itr	Zr 40 Cyrkon	Nb 41 Niob	Mo 42 Molibden	Tc 43 Technet	Ru 44 Ruten	Rh 45 Rod	Pd 46 Pallad	Ag 47 Srebro	Cd 48 Kadm	In 49 Ind	Sn 50 Cyna	Sb 51 Antymon	Te 52 Tellur	I 53 Jod	Xe 54 Ksenon	
Cs 55 Cez	Ba 56 Bar	*	Hf 72 Hafn	Ta 73 Tantal	W 74 Wolfram	Re 75 Ren	Os 76 Osm	Ir 77 Iryd	Pt 78 Płatyna	Au 79 Złoto	Hg 80 Rtęć	Tl 81 Tal	Pb 82 Ołów	Bi 83 Bizmut	Po 84 Polon	At 85 Astat	Rn 86 Radon	
Fr 87 Franc	Ra 88 Rad	**	Rf 104 Rutherford	Db 105 Dubn	Sg 106 Seaborg	Bh 107 Bohr	Hs 108 Hass	Mt 109 Meitner	Ds 110 Darmstadt	Uuu 111	Uub 112	Uut 113	Uuq 114	Uup 115	Uuh 116	Uus 117	Uuo 118	
			*	La 57 Lantan	Ce 58 Cer	Pr 59 Prazeodym	Nd 60 Neodym	Pm 61 Promet	Sm 62 Samar	Eu 63 Europ	Gd 64 Gadolin	Tb 65 Terb	Dy 66 Dysproz	Ho 67 Holm	Er 68 Erb	Tm 69 Tul	Yb 70 Iterb	Lu 71 Lutet
			**	Ac 89 Aktyn	Th 90 Tor	Pa 91 Protaktyn	U 92 Uran	Np 93 Neptun	Pu 94 Pluton	Am 95 Ameryk	Cm 96 Kur	Bk 97 Berkel	Cf 98 Kaliforn	Es 99 Einstein	Fm 100 Ferm	Md 101 Mendelew	No 102 Nobel	Lr 103 Lorens

WŁADYSŁAW REYMONT

Władysław Stanisław Reymont urodził się 7 maja w 1867r. we wsi Kobile Wielkie w województwie piotrkowskim. Pochodził z rodziny o korzeniach chłopskich, jego ojciec był wiejskim organistą i właścicielem niewielkiego gospodarstwa, matka zaś wywodziła się z zubożałej szlachty.

Reymont jako dziecko nie miał zbytniego zapału do nauki, uczył się między innymi w szkole krawieckiej. W wieku osiemnastu lat zatrudnił się w wędrownym teatrze, a gdy wrócił po roku wojaży, dzięki protekcji rodziny dostał posadę na stacji kolejowej. Wkrótce jednak wyjechał do Niemiec. Co ciekawe, w swoich poszukiwaniach drogi życiowej pisarz zawędrował nawet na Jasną Górę, gdzie wstąpił na krótko do nowicjatu.

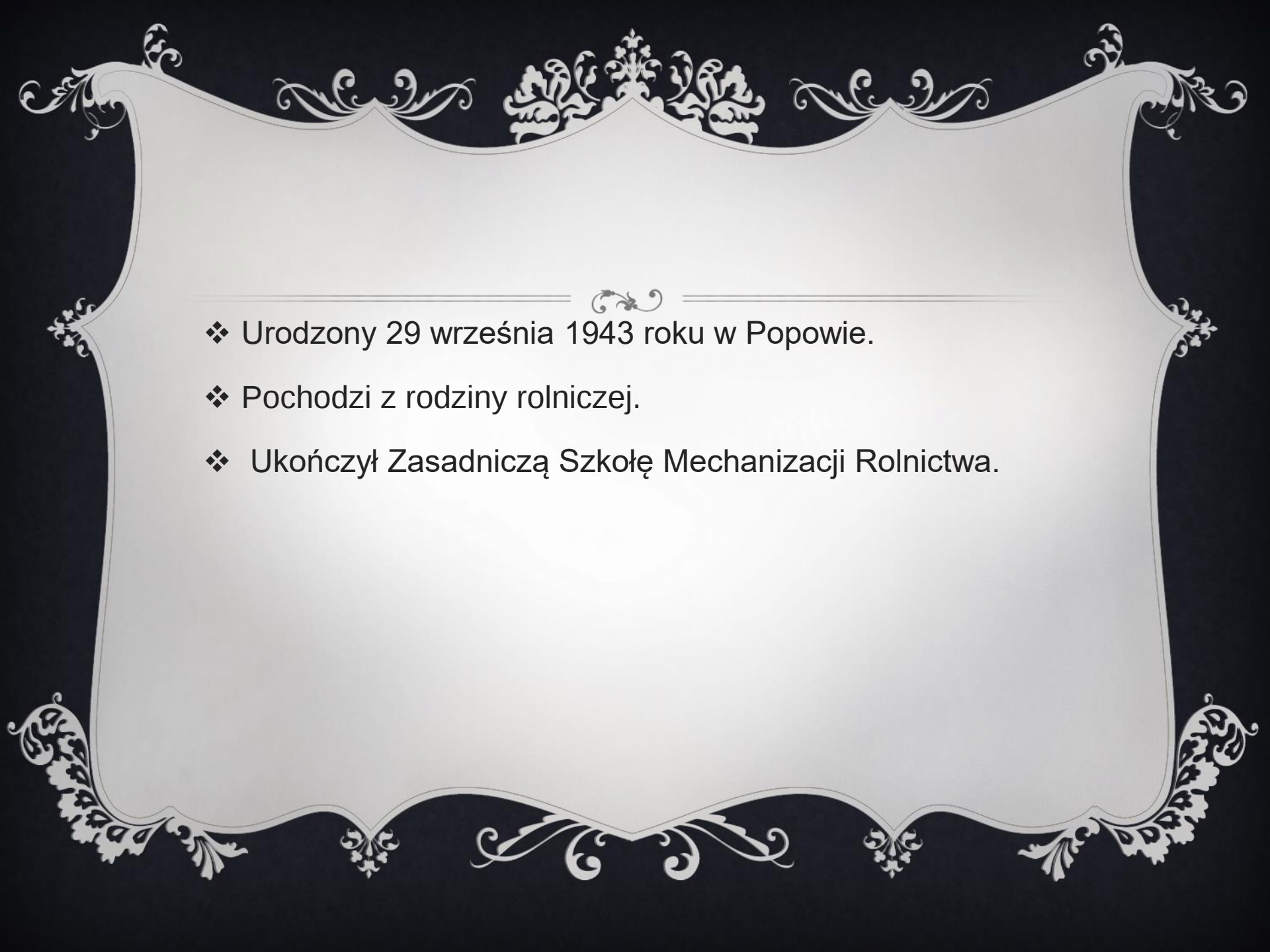
Twórczość Reymonta jest zróżnicowana pod względem tematyki, formy literackiej oraz nierówna pod względem swej wartości. W powieściach obyczajowych zawarł elementy krytyki społecznej. Władysław Reymont jest laureatem Nagrody Nobla w dziedzinie literatury za rok 1924. Otrzymał ją za powieść **Chłopi**.

POWIEŚCI REYMONTA

- ❖ **ZIEMIA OBIECANA** - Jest to jedna z najwybitniejszych powieści Reymonta, po Chłopach najczęściej tłumaczona na języki obce i filmowana.
- ❖ **CHŁOPI** - Powieść powstawała w latach 1901–1908. Zawiera realistyczny obraz życia zbiorowości chłopskiej. Pisana jest specyficznym, potoczystym językiem, z wykorzystaniem elementów gwarowych. Życie społeczności wsi Lipce z jednej strony wyznacza rytm przyrody (poszczególne tomy są zatytułowane nazwami pór roku – zaczynając od „Jesieni”)

LECH WAŁĘSA

-
-
- ❖ Urodzony 29 września 1943 roku w Popowie.
 - ❖ Pochodzi z rodziny rolniczej.
 - ❖ Ukończył Zasadniczą Szkołę Mechanizacji Rolnictwa.

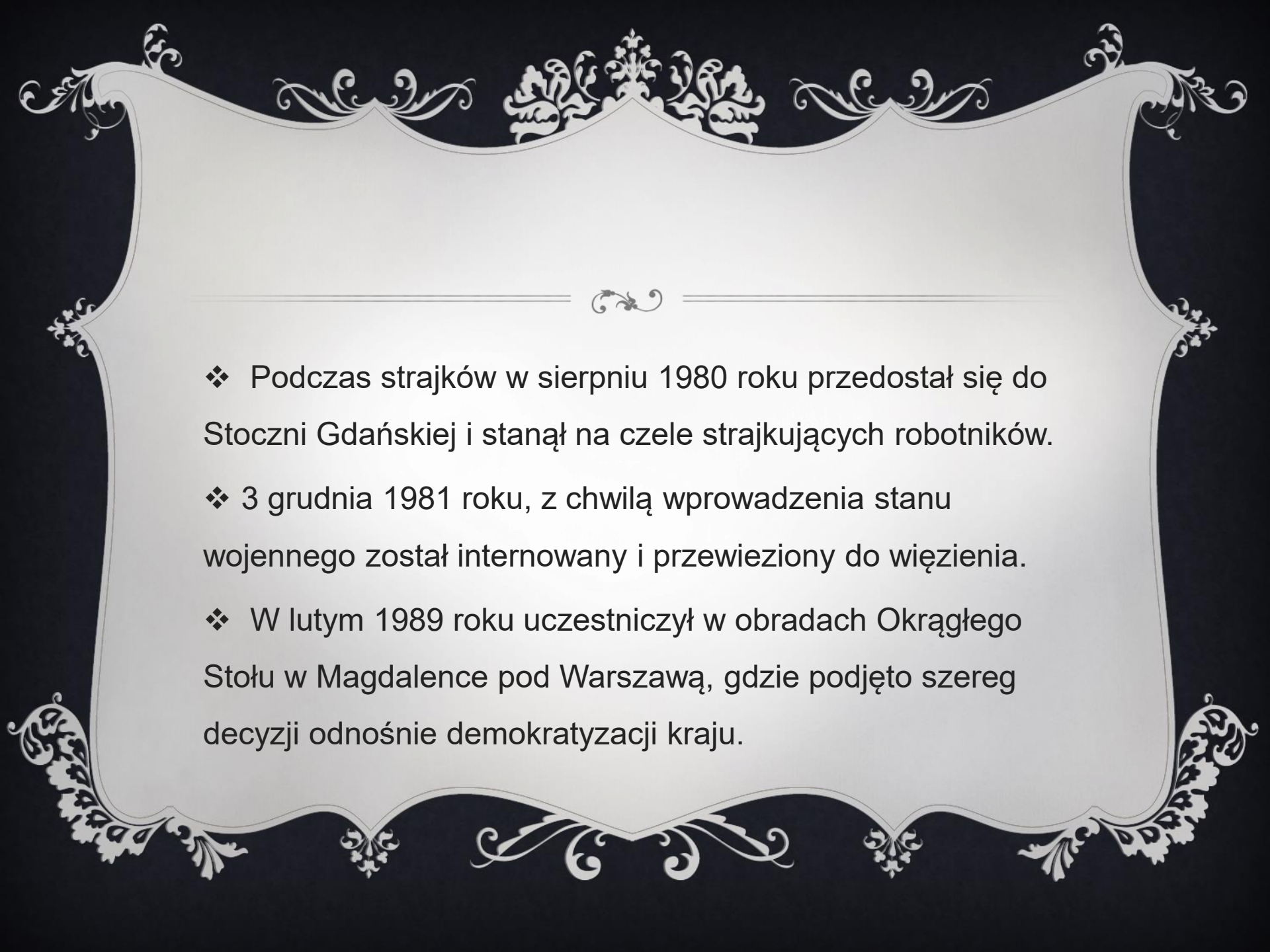
❖ Lech Wałęsa – polski polityk i działacz związkowy, z zawodu elektryk.

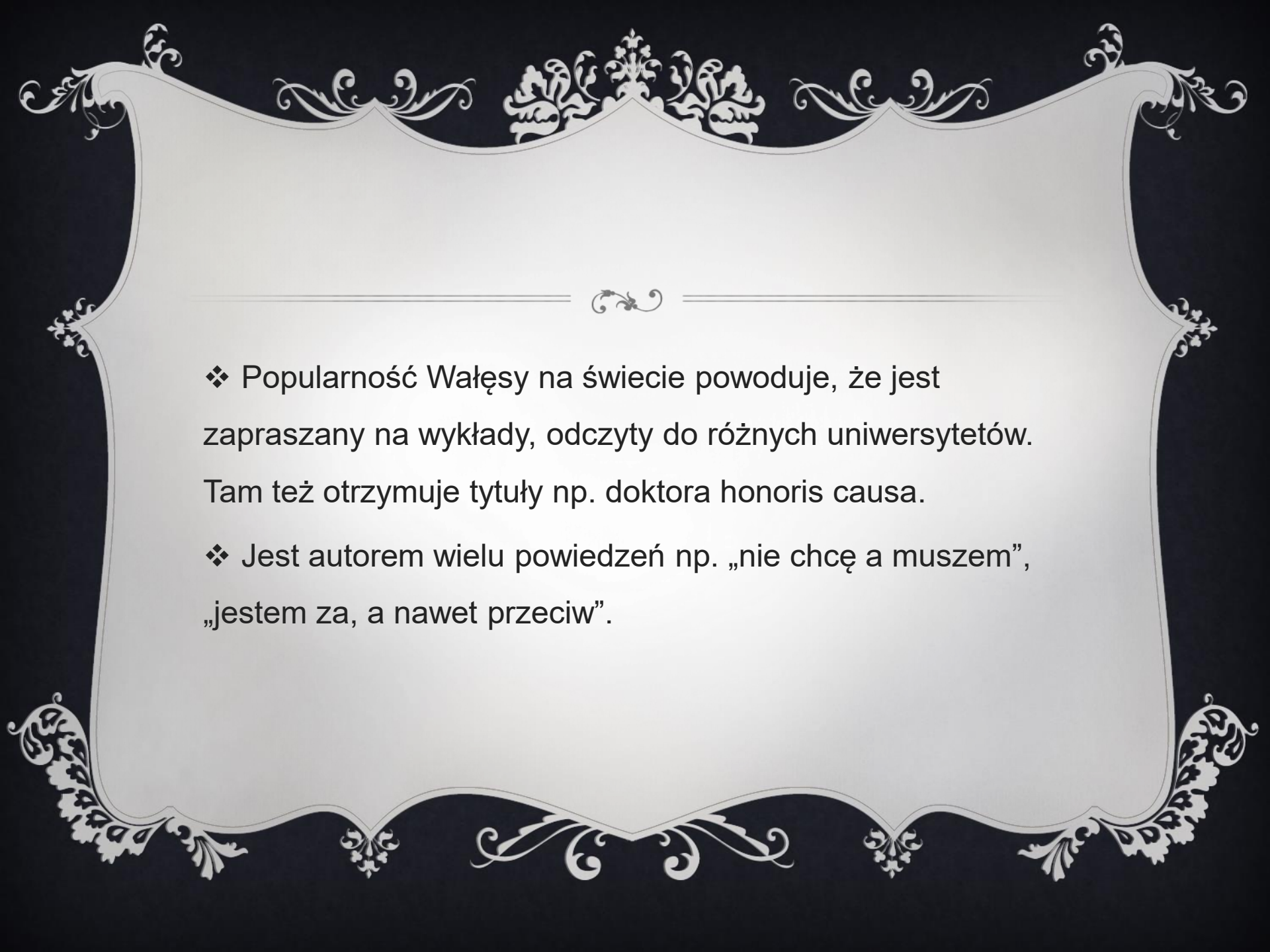
❖ Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej od 22 grudnia 1990 do 22 grudnia 1995, laureat Pokojowej Nagrody Nobla 1983 jako „[wyraziciel tęsknoty za wolnością i pokojem](#)”, dążący do „rozwiązania problemów jego kraju poprzez negocjacje i współpracę, bez uciekania się do przemocy”.

❖ Współzałożyciel i pierwszy przewodniczący NSZZ
„Solidarność”

NSZZ
SOLIDARNOŚĆ

-
-
- ❖ Podczas strajków w sierpniu 1980 roku przedostał się do Stoczni Gdańskiej i stanął na czele strajkujących robotników.
 - ❖ 3 grudnia 1981 roku, z chwilą wprowadzenia stanu wojennego został internowany i przewieziony do więzienia.
 - ❖ W lutym 1989 roku uczestniczył w obradach Okrągłego Stołu w Magdalence pod Warszawą, gdzie podjęto szereg decyzji odnośnie demokratyzacji kraju.

-
-
- ❖ Popularność Wałęsy na świecie powoduje, że jest zapraszany na wykłady, odczyty do różnych uniwersytetów. Tam też otrzymuje tytuły np. doktora honoris causa.
 - ❖ Jest autorem wielu powiedzeń np. „nie chcę a muszem”, „jestem za, a nawet przeciw”.